Utbildningsinspektion i Kungsskolan

Grundskola årskurs 7–9

Obligatorisk särskola

Innehåll

Inledning 1

Underlag 1

Beskrivning av Kungsskolan årskurs 7-9 2

Bedömningar 2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Kungsskolan årskurs 7–9 och besökt skolan den 13–14 november 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper**, **Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanerna och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se) .

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades skolledningen, personal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i alla årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Kungsskolan årskurs 7-9

Kungsskolan årskurs 7–9	Antal elever
Grundskola	260
Obligatorisk särskola	3

Källa: Örkelljunga kommun

Kungsskolan ligger centralt i Örkelljunga tätort. Skolan består av årskurserna 7–9 med cirka 260 elever. Rektorn för Kungsskolan är också rektor för obligatoriska särskolan i kommunen, som omfattar ett tiotal elever som är integrerade i kommunens grundskolor. Kungsskolan är organiserad i tre arbetslag för personalen. Varje arbetslag har ansvar för fyra klasser.

Bedömningar

Samlad bedömning

Elevernas kunskapsresultat på Kungsskolan ligger över riksgenomsnittet och skolan tillhandahåller en studiemiljö av god kvalitet. Värdegrundsarbetet har gett goda resultat i form av arbetsro på lektionerna och bra relationer mellan eleverna och mellan lärare och elever, men skolan måste se till att eleverna får medverka i upprättandet av skolans likabehandlingsplan.

Det pågår ett kvalitetsarbete på skolan i arbets- och ämneslag, men skolans kvalitetsredovisning omfattar ingen bedömning av elevernas kunskapsresultat och skolan har heller inte uppmärksammat den stora skillnaden i resultat mellan flickor och pojkar. Rektorn är förtrogen med verksamheten och resurstilldelningen är god i form av en lärartäthet som är högre än riksgenomsnittet.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m).
- Eleverna har inte varit delaktiga i upprättandet av skolans likabehandlingsplan (2 § förordningen om barn och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör analysera de stora skillnaderna i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor i syfte att skapa förutsättningar för en ökad måluppfyllelse.
- Skolan bör upprätta åtgärdsprogram med en samlad bedömning av de insatser skolan ska göra för att skapa förutsättningar för eleven att nå målen.
- Det systematiska kvalitetsarbetet bör förbättras avseende mer konkreta insatser för högre måluppfyllelse.

Kunskaper

Kungsskolan redovisar ingen bedömning av elevernas kunskapsresultat i kvalitetsredovisningen. Kunskapsresultaten för 2007 ligger över riksgenomsnittet,

meritvärdet[1] och andelen elever som når målen i alla ämnen ligger betydligt högre och andelen elever som blir behöriga till gymnasieskolan ligger strax över riksgenomsnittet. Det är stora skillnader mellan flickor och pojkar år 2007 avseende meritvärdet. Skillnaden i meritpoäng är 27 vilket är en större skillnad än för riksgenomsnittet.

Tabell 1: Resultatmått för elever årskurs 9 i Kungsskolans rektorsområde jämfört med riksgenomsnittet år 2005-2007

	Kungsskolan 7-9			Riket		
	2007	2006	2005	2007	2006	2005
Meritvärde	215	212,0	203,8	207,3	206,8	206,3
Flickor	227,3	225,5	214,2	218,8	218,3	217,3
Pojkar	200,3	191,8	195,4	196,5	195,7	195,8
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	90,2	90,2	96,6	89,1	89,5	89,2
Andel elever som nått målen i alla ämnen	82,5	73,9	78,8	76,1	76,0	75,5

Källa: Skolverkets statistik

De ämnen på Kungsskolan som har lägst måluppfyllelse är moderna språk, kemi, fysik, biologi, matematik och religionskunskap.

SALSA[2] (Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser) visar att resultaten på Kungsskolan ligger över det modellberäknade värdet både för andelen elever som uppnått målen och för det genomsnittliga meritvärdet. Tendensen sedan SALSA-mätningarna började 1998 är att skolan alltid har legat över det modellberäknade värdet på båda dessa variabler. Inspektörerna bedömer att elevernas kunskapsresultat på Kungsskolan med hänsyn tagen till förutsättningarna håller god kvalitet, men att de stora skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar bör uppmärksammas och analyseras av skolan i syfte att vidta åtgärder för högre måluppfyllelse.

Lärarna har arbetat med de nationella kunskapsmålen och konkretiserat dessa i form av lokala målkriterier. Dessa har sedan lagts in i en databas som ska användas för kunskapsuppföljning av eleverna inför utvecklingssamtalen. Intervjuer med eleverna visade att de får information om kunskapsmålen och att lärarna går igenom dessa inför varje nytt arbetsområde. Inför proven informerar lärarna om de olika kvalitativa nivåerna i betygsskalan. Skolan använder enkäter för att få reda på föräldrarnas synpunkter. 81 procent av föräldrarna till barn i årskurs 8 svarade ”instämmer helt” eller ”instämmer till stor del” på att deras barn har tydliga mål för skolarbetet[3]. Lärarna för eleverna i den obligatoriska särskolan har bearbetat och konkretiserat målen i kursplanerna och följer kontinuerligt upp elevernas kunskaper.

[1] [1] Meritvärdet utgör summan av elevens betygsvärden i de 16 bästa betygen från elevens slutbetyg i grundskolan.

[2] Det modellberäknade värdet i SALSA tar hänsyn till olika bakgrundsfaktorer som föräldrarnas utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelningen pojkar/flickor i kommunen.

[3] 59 föräldrar av 91 besvarade enkäten läsåret 06/07

I grundskoleförordningen står det att ”vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna”. Den individuella utvecklingsplanen (IUP) används i alla årskurser på Kungsskolan och för eleverna i särskolan. Föräldraenkäten visar att 80 procent av föräldrarna anser att IUP:n är ett bra underlag inför och under utvecklingssamtalet och att planen utgör bra stöd i en diskussion om elevens utveckling. Intervjuerna med eleverna under inspektionen visar dock att det råder oklarheter hos dem om vad syftet med IUP är. Rektorn bekräftar att skolan har prioriterat arbetet med kunskapsmålen och kunskapsuppföljningen och att skolans personal nu måste arbeta mer med den individuella utvecklingsplanen både avseende strukturen på planen och information till elever och föräldrar om syftet med den.

Individanpassning och särskilt stöd

Enligt skollagen ska elever som har svårigheter i skolarbetet ges särskilt stöd. Det finns mindre grupper för särskilt stöd i svenska och matematik. Några elever kallas samundervisningselever och undervisas tillsammans med eleverna från den obligatoriska särskolan i svenska och matematik. Det finns ett väl utvecklat samarbete med den skola som eleverna har gått på i årskurs 6. Rektorn och skolans specialpedagog besöker skolan innan eleverna börjar i årskurs 7 för att få information om hur arbetet med elever i behov av särskilt stöd har bedrivits. Skolan använder även läsförståelsetest i årskurs 7 för att diagnostisera eleverna. Särskilt stöd prioriteras i ämnena svenska, matematik och engelska, men intervjuerna med lärarna visar att särskilt stöd också ges i alla ämnen i form av anpassningar av undervisningen och att särskilda läromedel används för elever som har behov av detta. Rektorn säger att hänsyn tas till elevers olika sätt att lära och att rektorns bedömning är att kraven på att ge särskilt till elever som har behov av det tillgodoses på skolan. Inspektörerna har kunnat konstatera att elever med bristande måluppfyllelse kan ha flera åtgärdsprogram för olika ämnen. Rektorn anser att det ska vara ett samlat åtgärdsprogram, men att det för de behörighetsgivande ämnena kan vara relevant med flera åtgärdsprogram för samma elev. Inspektörerna bedömer att skolan bör göra en samlad bedömning av elevens svårigheter och upprätta ett åtgärdsprogram som ska vara vägledande för de insatser skolan gör.

Bedömning och betygssättning

Tabell 2: Andelen elever i procent som ej nått målen i slutbetyg i svenska, engelska och matematik i grundskolan och andelen elever i procent som ej nått målen på nationella ämnesproven i årskurs 9 år 2006 i Kungsskolans rektorsområde jämfört med riksgenomsnittet.

	Svenska		Matematik		Engelska	
	Kungsskolan	**Riket**	**Kungsskolan**	**Riket**	**Kungsskolan**	**Riket**
Elever som ej får betyg	2,2	3,6	6,5	6,6	5,4	5,9
NP, elever som ej når målen	3,3	3,8	12,0	12,4	8,8	4,5

Källa: Skolverkets statistik

Resultaten för de nationella ämnesproven år 2007 skiljer sig inte nämnvärt från 2006, svenska och matematik ligger på samma nivå avseende andelen elever som inte når målen. För engelska har andelen sjunkit till 4 procent. Lärarna på Kungsskolan diskuterar bedömning och betygssättning i arbets- och ämneslag och har även bedömning- och betygsdiskussioner med lärare på andra skolor i kommunen vid några tillfällen per läsår. Samverkan sker också med lärarna på kommunens gymnasieskola. Inspektörerna bedömer att det finns ett pågående arbete för en likvärdig och rättvis betygssättning på skolan.

Normer och värden

Både skollagen och läroplanen betonar att skolan ska motverka kränkande behandling och främja respekten för andra människors egenvärde. Från och med den 1 april 2006 finns lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen syftar också till att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och se till att det upprättas en likabehandlingsplan för varje verksamhet.

Värdegrundsarbetet löper som en ”röd tråd” genom verksamheten på Kungsskolan. Det finns prioriterade områden i arbetsplanen som heter etik och moral, arbetsmiljö och trygghet och inflytande och ansvar. Dessa områden följs också upp och utvärderas i skolans kvalitetsredovisning. Skolan har en låg personalomsättning, eleverna är allas elever och det finns en samsyn bland personalen kring arbetet med normer och värden. Allt detta ger en god grund för arbetet och inspektörernas observationer i klasserna gav en bild av en verksamhet som präglas av arbetsro och god studiemiljö. Lärarna använder ett tydligt ledarskap och vid intervjuerna med eleverna gavs en bild av elever som har stort förtroende för lärarna. Föräldrarna har också stort förtroende för lärarna och skolledningen, ”de tar tag i det som händer”. Det finns en rad aktiviteter och forum på skolan såsom kamratstödjare, klassrådsverksamhet och ett kontinuerligt arbete med ett särskilt läromedel som ger en struktur för det förebyggande arbetet med värdegrundsfrågorna. Skolan har också upprättat ordningsregler (som de kallar för trivselregler) i enlighet med förordningens krav. Skolan har också en likabehandlingsplan. Vid intervjuerna med eleverna framgår att de har fått information om likabehandlingsplanen, men de har inte varit delaktiga i upprättandet av planen. Inspektörerna bedömer att arbetet med värdegrundsfrågorna sätter sin prägel på verksamheten vid Kungsskolan och att arbetet ger goda resultat i form av arbetsro och förtroendefulla relationer mellan elever och lärare. Det förekommer också en rad aktiviteter som ger struktur och målinriktning åt det förebyggande arbetet. Eleverna måste dock i enlighet med förordningen vara delaktiga i upprättandet av skolans likabehandlingsplan.

Ledning och kvalitetsarbete

Skollagen föreskriver att det för ledningen av skolan ska finnas en rektor som ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Kungsskolan har en rektor och en biträdande rektor. Rektorn har arbetat på skolan i fem år och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Intervjuer med elever, föräldrar och personal i grundskola och särskola gav en bild av en rektor som har förtrogenhet med verksamheten och som har hög legitimitet. Det framgår också att ansvarsförhållandena mellan skolledarna är

tydlig för elever och personal. Rektorn deltar också aktivt i det dagliga arbetet genom att ha undervisningsansvar i form av en språkvalsgrupp, hoppa in som vikarie vid behov och är tillgänglig för frågor och information från elever, personal och föräldrar. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med verksamheten.

I arbetslagen på skolan pågår ett aktivt kvalitetsarbete med uppföljningar och diskussioner om undervisningen. Vid intervjuerna med lärarna framgår att de inte upplever sina diskussioner av hur undervisningen har utfallit som en bedömning av måluppfyllelse. Inspektörerna vill påpeka att de professionellas uppföljningar/utvärderingar och bedömningar av måluppfyllelsen är centralt i ett decentraliserat mål- och resultatstyrningssystem och att det är utifrån dessa diskussioner som insatser för högre måluppfyllelse växer fram. Inspektörerna bedömer att det sker ett aktivt kvalitetsarbete på Kungsskolan.

I arbetsplanen ska personal och representanter för elever och föräldrar omvandla de nationellt fastställda målen till verksamhetsmål för skolan. Varje skola ska också årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen är ett verktyg i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kungsskolan har en arbetsplan med samma prioriterade mål som kommunens skolplan. En del av dessa målområden har redovisats under området ”värdegrundsarbete”. De områden som tillkommer i arbetsplanen är elevhälsa, kultur och lust att lära i 1-19 års perspektiv. Alla arbetsplanens områden följs upp och utvärderas i skolans kvalitetsredovisning. Det finns således en tydlig koppling mellan hur skolan ska arbeta med de nationella målen och en uppföljning och utvärdering av måluppfyllelsen.

De målkriterier som arbetsplan och kvalitetsredovisning använder sig av handlar mycket om vad som ska göras och vilka aktiviteter som ska genomföras. Bedömningen av måluppfyllelsen i kvalitetsredovisningen görs utifrån dessa kriterier och blir bristfällig eftersom det inte handlar om resultat i form av kvaliteter utan om de aktiviteter och åtgärder som har vidtagits och hur dessa har fallit ut. Exempel på skrivningar under ”resultat och måluppfyllelse” i skolans kvalitetsredovisning är …”elevråd och beslutande församling fungerar bra och har haft regelbundna möten”…”arbetslagen har träffats varje vecka”. Skolans åtgärder för utveckling är inte heller tillräckligt konkreta för att kunna leda till utveckling och förbättrad måluppfyllelse utan mer uttryck för önskningar. Exempel på skrivningar under åtgärder för utveckling är…vi hoppas få ekonomiska möjligheter att uppfylla ovanstående mål”…”samarbetet bör utvärderas och utvecklas”.

Kvalitetsredovisningen redogör för slutbetygen i svenska, matematik och engelska och gör en jämförelse mellan år 2007 och 2006. Men Kungsskolans kvalitetsredovisning saknar en mer omfattande uppföljning och en bedömning av elevernas kunskapsresultat. Det redovisas heller inga resultat från de nationella ämnesproven. Vid intervjuerna med lärarna framgick dock att resultaten i form av betyg och på nationella ämnesprov diskuteras i arbets- och ämneslag. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning måste redovisa och bedöma måluppfyllelsen av elevernas kunskaper och färdigheter. Dessutom bör åtgärder för ökad måluppfyllelse bli mer konkreta. Även kvalitetsredovisningen för särskolan bör förbättras när det gäller bedömning av måluppfyllelse, analys och åtgärder för utveckling.

Resurser

Enligt skollagen får endast lärare som har en pedagogisk högskoleutbildning anställas på tillsvidaretjänster. Dessutom ska kommunen i huvudsak använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning som de i huvudsak ska bedriva. Kungsskolan har en lärartäthet på 8,8 lärare per 100 elever, vilket är högre än riksgenomsnittet som ligger på 8,4 lärare per 100 elever. Av skolans 32 lärare finns det en som inte har en pedagogisk högskoleutbildning och fem av lärarna undervisar även i ämnen som de inte har utbildning i. Inspektörerna bedömer att Kungsskolan lever upp till skollagens intentioner om att endast anställa behöriga lärare och att dessa i huvudsak har ansvar för undervisning som de har utbildning för.

Kungsskolan har genomgått en om- och tillbyggnad under 2004 och har idag ändamålsenliga lokaler för all verksamhet. Skolan har också ett eget bibliotek.

2008-03-13 Lund

Martin Persson

Nils Pihlsgård